

Обука специјалаца у летњим условима

КАД ЋЕМО ОПЕТ?

Пише Владимир ВЈЕШТИЋ

Летња обука батаљона за специјалне операције „Грифони” 72. бригаде за специјалне операције завршни чин имала је крајем јуна на планини Јадовник, у ширем рејону Сопотнице и на Златарском језеру. Током шестодневног стационарног логоровања специјалци без мане и страха, који су прошли веома захтевне ронилачке и алпинистичке изазове, уз неизоставну обуку у самосталној исхрани у природи, приказали су врхунску обученост и спремност да на путу извршавања задатака савладају све препреке које постоје у природном окружењу.

Јутарња планинска роса скрила се у полеглој триви док у ронилачкој опреми ходамо према Златарском језеру, чији ћемо мрак осветлити у овом дану. Само који трен касније чамац, за кога се чини да ради на гласне откуцаје срца, вози нас до места на површини 22 степена хладне и сиве воде језера, чија је најдубља тачка на 75 метара.

Размена погледа, тренутак тишине, уздах па зарон ронилачке паре, и већ следећег тренутка адреналински покрети спуштају нас у дубину, са сваким метром све хладнију и све мрачнију.

Претходна три дана дотакли смо прво двадесети, а онда и тридесети метар душе Златарског језера, које и не слути да је једина дубина која би нас данас могла учинити срећним на коти 40.

Ронимо у опреми са отвореним кругом дисања, што је за нијансу мање опасно од оног са затвореним, који не оставља никакав траг на површини воде и користи се приликом реализације наменских задатака. Осим комплетног ронилачког одећа са боцама, перајима и компасом, са собом носимо сат, дубиномер и нож, за који се надам да ми неће бити потребан јер је намењен за непредвиђене околности.

Док се спуштамо низ канап, све време се пратимо погледом. Нас два брата, јер ко је брат ако не онај који ће и кога ћу, у случају непредвиђених околности или било каквог медицинског експреса, извући на обалу и спасити. Верујемо један другом и знамо да то можемо јер смо прошли деветомесечни курс речних диверзаната и више пута се суочавали са сличним задацима.

Са 22 степена, колико нас је дочекало на првом метру, на десетом смо већ на половини те температуре. Што смо дубље, све лошије видим, па теже комуницирамо. Ипак и без лампе јасно назирем знак у облику круга који праве његов палац и кажипрст, што ми говори да је све у реду. У дубини би прст нагоре, који је у уобичајеној комуникацији добар знак, значио да

хитно морамо да изронимо. Да нешто није у реду.

А ми идемо даље. Ево нас на 20. метру. Вода је осетно хладнија, а мрак све гушћи. Пре два дана, остваривши дневни циљ, вратили смо се одавде. Тада сам се, док ми се лице кочило од хладноће, питао какав ли ће тек бити испод. То смо сазнали јуче, када смо ронили до 30. метра, до дубине коју смо овог трена само испратили погледом и наставили даље. Дубље. У неоткривено.

Брже него што сам очекивао ево нас на 40. метру. Успели смо. Не види се ништа. Великим напором, уз помоћ лампе, видим да је и код мог парњака све у најбољем реду. Он, такође, непрекидно и интензивно гледа у мене, желећи да се увери да сам добро. Круг од палца и кажипрста, па зацртаних пет минута на 40. метру Златарског језера, у том неоткривеном, паралелном космосу, у коме ретко шта од флоре и фауне опстаје. То је круна данашњег изазова. Кога брига што је температура воде на само пар степени изнад нуле.

БЕЗБЕДНОСТ ЈЕ ПРИОРИТЕТ

Дубински зарон је активност која се у јединици не реализује често јер је веома комплексна, а приликом рада на том сегменту апсолутни приоритет је безбедност. Реч је о сложеном процесу који захтева изузетан психофизички напор – каже потпуковник Драган Кужет, командант „Грифона“, и додаје да је активност посебно значајна јер су је на Златарском језеру први пут прошли неки од новопрстиглих припадника јединице.

Након не предугих пет минута крећемо у лагани изрон. Истим путем, уз канап. Чини ми се, на површини смо никад брже. Да, радујемо се и срећни смо док се пребацујемо преко ивице чамца. И дође ми да обећам да ћемо већ у септембру на истом месту померити границу до 50 метара. А онда, једном... ако услови дозволе, и да такнемо то нетакнуто дно на седамдесет и неком метру Златарског језера. Воде која се воли до последњег метра ширине и дубине.

ОСПОСОБЉЕНИ ЗА СВЕ УСЛОВЕ И СВЕ ДИМЕНЗИЈЕ

Иако је у току сезона годишњих одмора, у сваком кутку панчевачке касарне „Рајско Немањин”, седишта 72. бригаде за специјалне операције, траје интензивна обука. Људи су свуда – у рингу, с боксерским рукавицама, у кимонима, панцирима. На пешадијским и диверзантским препрекама. По изузетној врелини вредно тренирају. То нису само „Грифони” и „Соколови” већ припадници готово свих јединица прослављене бригаде. Осим садржаје и атрактивне обуке на води и уз воду, оспособљавају се и за савлађивање водених препрека формацијским и приручним средствима и обучавају за борење, употребу хладног оружја и све задатке у свим условима и свим димензијама.

ОБУКА ЗА ЛИДЕРЕ

Напредна обука у верању је посебно значајна јер се од искуснијих припадника јединице, који су је прошли на Јадовнику, очекује да буду лидери својих тимова приликом извршења наменских задатака. Они, као одабрани представници свих чета батаљона за специјалне операције „Грифони”, сада имају неопходна знања и вештине, али и задатак да у својим јединицама, самостално и са својим тимовима, савладају све препреке које су испред њих у природи. Управо то је поента обуке коју су прошли – истиче потпуковник Драган Кужет и додаје да, иако очекује да велики напори код припадника „Грифона” доведу до својеврсног „пада” због умора, то се никад не догоди.

– Толико је адреналина у тим људима да заиста не знају за умор нити за страх, па ме често, након најзахтевнијих елемената обуке, изненади питање – кад ја могу поново? Они траже још, а тако раде само ентузијастички и патриотски које веома воле свој посао.

СТЕНА НИЈЕ ПРЕПРЕКА

Батаљон је убачен у стратегијску дубину непријатеља. Пред нама је низ препрека. Прва је стена. Прошао сам свашта и није ми први пут да будем верач. Алпиниста. Сва потребна опрема је ту и питање успешности извршења задатка ником не дозвољавам. Поготову не себи.

С двојицом колега крећем на литицу двадесет и неки метар високу, која стрмином као да нам шаље поруку која нема никакве везе са гостољубивошћу. Носим борбени прслук са опремом, око осам килограма тежак. Преко је ранац, од 12 до 15 килограма. Ни моја тежина није занемарљива. Теши ме то што бих на све ово, у реалним условима, са собом носио и храну и воду, баш као и муницију, па би то било више од 30 килограма терета.

И пре него што ћемо започети верање рашчистили смо да ће трајати онолико колико ће нам стена дозволити. Ипак, желимо да то обавимо што пре.

Обука будућих инструктора у самосталној исхрани у природи који ће стечено знање пренети у својим јединицама

Верачка група креће уз стену. Први је најискуснији међу нама. Он је трасирао најбољи и најбезбеднији пут. Побада клинове и поставља осигурања. Води нас сигурно. Зналачки. Ужетој ме осигурава с врха литице. Тежином сопственог тела држи баланс у случају да проклизам или полетим у амбис. Све пролази рутински и безбедно. Колега иза мене, као последњи верач, купи за собом све елементе осигурања. Никакви тргови не смеју остати.

Успон је трајао петнаестак минута. Настављамо даље како би извршили задатак. Чека нас спуштање низ стену поред, која је нешто виша, око 40 метара. И опаснија, с обзиром на то да се преко ње обрушава водопад па је веома клизава.

У том смеру осигурање – сидриште је на врху. Спуштамо се техником трчање низ стену, чији облик омогућава такав приступ. Изузетно комплексан задатак. Влажна је и клизава и вода ми непрекидно пада у лице, а на доњој трећини стене готово до појаса смо у води.

Након успешног спуста пролазимо такође важан елемент обуке – превазилажење вертикалне препреке ко турачом, када сопственом снагом и уз помоћ благог нагиба прелазимо са стене на стену преко развученог ужета, а реализујемо и вежбу спасавања повређеног колеге уз помоћ верачке

ОБУЧАВАЊЕ БЕЗ ПРЕСТАНКА

Обука „Грифона”, чији је завршни сегмент било стационарно логоровање на Јадовнику, у ширем рејону Сопотнице и на Златарском језеру, започела је у панчевачкој касарни, седишту 72. бригаде за специјалне операције, али и у њеном ширем рејону. Након јединственог полигона за верање, преко савлађивања стене на Кошутњаку, коју су специјалци прилагодили својим потребама, пре одласка на Јадовник припадници батаљона за специјалне операције су током Здружене тактичке вежбе са бојевим гађањем „Муњевити удар 2021” логорovali и у Делиблатској пешчари. Стални састав „Грифона” обучава се већ годинама и реч је о континуираном и веома комплексном процесу, захваљујући коме ти специјалци поседују висок ниво знања и способности, па су, с обзиром да располажу и опремом врхунског квалитета, оспособљени да на било ком месту у природи савладају све могуће препреке ради извршења постављеног задатка.

опреме и носила, као и коришћењем савременог витла које омогућава спасиоцима да извуку повређеног на безбедну локацију, одакле може бити даље транспортован.!

Фото: Даримир Банда